



Unikalne skarby narodowego dziedzictwa na Polskiej Liście Krajowej Programu UNESCO Pamięć Świata

Rękopis „Chłopów”, akt detronizacji cara Mikołaja I, „złota bulla” języka polskiego sprzed 800 lat, dzieła Henryka Warsa, spuścizna Jerzego Kukuczki oraz 12 innych bezcennych dokumentów historycznych trafiło w tym roku na Polską Listę Krajową Programu UNESCO Pamięć Świata w jej 5. jubileuszowej edycji! Zobacz wyróżnione skarby narodowego dziedzictwa na wystawie przed Kordegardą. Galerią Narodowego Centrum Kultury w Warszawie już od 25 czerwca

Na Listę wpisywane są obiekty dziedzictwa o fundamentalnym znaczeniu dla polskiej historii i kultury, dokumentujące ważne wydarzenia i działalność wybitnych osobistości, przechowywane na co dzień w polskich archiwach, bibliotekach i muzeach.

Oficjalne wręczenie certyfikatów wpisu na Listę odbędzie się 26 czerwca br. w Belwederze. Natomiast już od 25 czerwca br. Archiwa Państwowe zapraszają na wyjątkową wystawę prezentującą te bezcenne źródła historyczne.

Ekspozycja w wielkogabarytowej przestrzennej formie mebla miejskiego będzie dostępna dla mieszkańców Warszawy i turystów całodobowo, również w świetlnej aranżacji nocnej. Wystawę będzie można oglądać w stolicy do 15 lipca 2024 r., następnie wyruszy w objazd po kraju.

10 lat Polskiej Listy Krajowej Programu UNESCO Pamięć Świata

Program Pamięć Świata powstał z inicjatywy UNESCO w 1992 r. Jego celem jest utrwalanie znaczenia wielowiekowego dziedzictwa dokumentacyjnego ludzkości. W ramach Programu tworzone są 3 listy dziejowych pomników piśmiennictwa: lista międzynarodowa, listy regionalne i listy krajowe.

Polska Lista Krajowa Programu UNESCO Pamięć Świata powstała dokładnie 10 lat temu, w 2014 roku, w wyniku prac Polskiego Komitetu Programu UNESCO Pamięć Świata. W jego skład wchodzi przedstawiciele największych polskich bibliotek, archiwów oraz środowisk naukowych, a przewodniczy mu Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych dr Paweł Pietrzyk.

– Polska w szczególnie tragiczny sposób doświadczyła katastrofalnych strat dziedzictwa dokumentacyjnego, zwłaszcza podczas wyniszczających czasów zaborów i wojen XX w. Kolejne edycje Polskiej Listy Krajowej Programu UNESCO Pamięć Świata krzewią świadomość rangi i znaczenia źródeł z przeszłości naszego kraju, które mimo jego tragicznej historii najnowszej, udało





się ocalić i zachować do obecnych czasów – mówi Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych dr Paweł Pietrzyk.

W kolejnych czterech edycjach Programu, zrealizowanych w latach 2014, 2016, 2018 i 2021 na listę krajową wpisanych zostało ogółem 58 unikalnych świadectw najważniejszych wydarzeń i osiągnięć w polskiej historii z kilkudziesięciu różnych instytucji.

17 nowych wpisów na Listę

Jubileuszowa 5. edycja Listy Krajowej Programu UNESCO Pamięć Świata objęła 17 nowych wpisów z 17 instytucji pamięci z całej Polski. Trafiły na nią dokumenty średniowieczne, zbiory fotografii, dzieła literackie i muzyczne.

Wśród nich znalazły się:

1. **Praedicationes (Kazania)**, ok.800 r. – Archiwum i Biblioteka Krakowskiej Kapituły Katedralnej
2. **Dokument papieża Innocentego II dla arcybiskupstwa gnieźnieńskiego**, 1136 r. – Archidiecezja Gnieźnieńska
3. **Przywilej koszycki**, 17 września 1374 r. – Muzeum Narodowe w Krakowie Oddział Biblioteka Książąt Czartoryskich
4. **Psalterz floriański**, koniec XIV – początek XV w. – Biblioteka Narodowa w Warszawie
5. **Metryka Uniwersytetu Krakowskiego**, 1400-1642 – Uniwersytetu Jagielloński – Biblioteka Jagiellońska w Krakowie
6. **Księga zastępcy króla w Wielkopolsce**, 1440 r. – Archiwum Państwowe w Poznaniu
7. **Statuty nieszawskie**, 1454 r. – Archiwum Narodowe w Krakowie
8. **Przywilej lokacyjny miasta Zamościa**, 10 kwietnia 1580 r. – Archiwum Państwowe w Zamościu
9. **Mapa Beniowskiego**, 1772 r. – Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. Stanisława Leszczyckiego, Polska Akademia Nauk
10. **Akt detronizacji cara Mikołaja I**, 25 stycznia 1831 r. – Biblioteka Polska w Paryżu
11. **Chłopi. Powieść współczesna**, 1901-1905 – Zakład Narodowy im. Ossolińskich we Wrocławiu
12. **Pierwsze posiedzenie Sejmu Śląskiego w Katowicach**, 10 października 1922 r. – Archiwum Państwowe w Katowicach

ORGANIZATORZY		WSPÓLORGANIZATORZY	
 unesco <small>Komitet Krajowy Programu Pamięć Świata</small>	 ARCHIWA PAŃSTWOWE	 Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	 NARODOWE CENTRUM KULTURY
PATRONAT HONOROWY		PATRONAT MEDIALNY	
 Patronat Honorowy Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy		 POLSKA AGENCJA PRASOWA	





13. **Zbiór dokumentów pochodzących z masowych mogił w Katyniu, Charkowie i Miednoje, 1900 -maj 1940 r.** – Muzeum Katyńskie Oddział Martyrologiczny Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie
14. **Dziennik Zygmunta Klukowskiego z lat okupacji Zamojszczyzny, 18 listopada 1939 – 18 marca 1954** – Biblioteka Uniwersytecka Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II
15. **Rękopisy dzieł symfonicznych, kameralnych i filmowych Henryka Warsa, 1947-1974** – Polish Music Center w Los Angeles
16. **Spuścizna Jerzego Kukuczki – dokumentacja fotograficzna, 1948-1989** – Fundacja Wielki Człowiek w Krakowie Katowicach
17. **Zapis socjologiczny Zofii Rydet, 1978-1990** – Fundacja im. Zofii Rydet w Krakowie

5. edycja Listy Krajowej Programu UNESCO Pamięć Świata została objęta **Patronatem Honorowym Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy.**

Wydarzenia organizowane są przez Archiwa Państwowe, przy współpracy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Narodowego Centrum Kultury i Kordegardy. Galerii Narodowego Centrum Kultury.

Patronat medialny nad wydarzeniem objęła Polska Agencja Prasowa.






Dodatkowe informacje dla mediów:


Więcej informacji o obiektach dziedzictwa wpisanych na Polską Listę Krajową Programu UNESCO Pamięć Świata znajdą Państwo na stronie: <https://pamiecpolski.archiwa.gov.pl/>

Uroczystość wręczenia certyfikatów w dniu 26 czerwca br. ma charakter zamknięty.

Dziennikarzy serdecznie zapraszamy na otwarcie wystawy „Pamięć Polski. Lista Krajowa Programu UNESCO Pamięć Świata – 5. edycja” 25 czerwca o godzinie 19:00 na dziedziniec Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie.

W wernisażu udział wezmą Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Hanna Wróblewska, Przewodniczący Polskiego Komitetu Programu UNESCO Pamięć Świata Naczelną Dyrektorkę Archiwów Państwowych dr Paweł Pietrzyk, Dyrektorkę Narodowego Centrum Kultury Robert Piaskowski, Przedstawiciele Polskiego Komitetu Programu UNESCO Pamięć Świata oraz instytucji,

ORGANIZATORZY		WSPÓLORGANIZATORZY	
 unesco Komitet Krajowy Programu Pamięć Świata	 ARCHIWA PAŃSTWOWE	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	 NARODOWE CENTRUM KULTURY
PATRONAT HONOROWY		PATRONAT MEDIALNY	
 Patronat Honorowy Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy		 POLSKA AGENCJA PRASOWA	





które przechowują obiekty wpisane w tym roku na Listę, a także członkowie rodziny Henryka Warsa, dr. Zygmunta Klukowskiego oraz Jerzego Kukuczki.

Wnioski o akredytację na wernisaż prosimy kierować przez system akredytacji mediów (pressgov) lub na adres email: rzecznik@kultura.gov.pl

Kontakt dla mediów z ramienia organizatora:

Naczelnia Dyrekcja Archiwów Państwowych
Beata Żelazek
tel.: 22 56 54 630, 538 815 569
e-mail: bzelazek@archiwa.gov.pl

ORGANIZATORZY  unesco <small>Komitet Krajowy Programu Pamięć Świata</small>	 ARCHIWA PAŃSTWOWE	WSPÓLORGANIZATORZY Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego  NARODOWE CENTRUM KULTURY	
PATRONAT HONOROWY  Patronat Honorowy Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy	PATRONAT MEDIALNY  POLSKA AGENCJA PRASOWA		

